

Wet van.....
houdende wijziging van het
Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering
(S.B. 2024 no. 170)

EINDVERSLAG

DER

COMMISSIE VAN RAPPORTEURS

=====

PREADVIES

De Commissie van Rapporteurs (nader te noemen: de Commissie) voor de ontwerpwet houdende wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (S.B. 2024 no. 170), heeft kennis genomen van de onderhavige ontwerpwet en de daarbij behorende Memorie van Toelichting.

De bovengenoemde ontwerpwet heeft als doel het optimaal uitvoeren van het geldelijk beheer van het land, alsmede de uitvoering van de taken van de Staat.

De commissie heeft op **vrijdag 21 augustus 2026** haar eerste commissievergadering gehad, waarbij zij de werkwijze en het te volgen traject van haar vooronderzoek van onderhavige ontwerpwet heeft besproken en vastgelegd.

VOORONDERZOEK

In de Huishoudelijke Vergadering van **donderdag 08 oktober 2026 (H.24)** heeft De Nationale Assemblée zich in vooronderzoek gebogen over het door de commissie uitgebrachte preadvies. De Nationale Assemblée heeft tijdens deze vergadering besloten mee te gaan met het voorstel van de Commissie inzake het verder onderzoek van de ontwerpwet.

ONDERZOEK

❖ Gehouden vergaderingen

- ❖ Op **vrijdag 21 augustus 2026** heeft de Commissie haar eerste vergadering gehad, waarbij de volgende stakeholders geïdentificeerd, t.w.:
- Het Hof van Justitie van Suriname;
  - De Surinaamse Orde van Advocaten;
  - De Vereniging van Gerechtsdeurwaarders in Suriname;
  - Het Ministerie van Justitie en Veiligheid (Bureau Wetgeving);
  - Het Openbaar Ministerie;
  - Het Ministerie van Financiën en Planning;
  - Het Directoraat der Belastingen;
  - De Centrale Bank van Suriname;
  - De Anton de Kom Universiteit van Suriname – Faculteit der Juridische Wetenschappen;
  - De Surinaamse Notariële Beroepsorganisatie;
  - De Surinaamse Bankiersvereniging;
  - De Vereniging Surinaams Bedrijfsleven;
  - De Associatie van Surinaamse Fabrikanten;
  - De Kamer van Koophandel en Fabrieken;
  - De Associatie van Kleine en Middelgrote Ondernemingen in Suriname.

(zie preadvies van 21 augustus 2026 en het verslag van de commissie d.d. 21 augustus 2026, Cie-183/ Wet Burgerlijke Rechtsvordering – 01/2026)

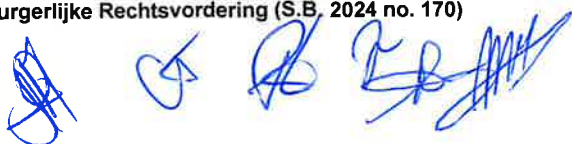
- ❖ Op **maandag 05 oktober 2026** heeft de Commissie een tweede vergadering gehouden omtrent de ontwerpwet. Daarbij zijn de volgende vraag- en aandachtspunten aan de orde gesteld:
- Dat in de aangepaste versie van de ontwerpwet van 14 september 2026 een nuance is ingebracht, inhoudende onder andere dat de reeds gelegde beslagen op goederen, waarop gedurende een periode van vijf jaar geen executiemaatregelen zijn getroffen van rechtswege komen te vervallen.
  - Dat in de versie van de ontwerpwet van 15 juli 2026 bepaald was dat dergelijke beslagen van rechtswege nietig zijn.
  - Het onderscheidt tussen “nietigheid” en “vervallen” in dat kader van belang is. Nietigheid houdt in dat een rechtshandeling wordt geacht nooit rechtsgeldig te hebben bestaan, terwijl “vervallen” inhoudt dat een bestaand recht of een bestaande rechtspositie na verloop van tijd eindigt
  - Tevens werd aangegeven dat in de aangepaste versie van 14 september 2026 nadrukkelijk is gesteld dat alle beslagen die zijn gelegd vóór het tijdstip van de inwerkingtreding van de huidige ontwerpwet geheel met toepassing van de voorschriften van het procesrecht die vóór dat tijdstip golden zullen worden afgedaan.

(zie het verslag van de commissie d.d. 05 oktober

- ❖ Op **woensdag 07 oktober 2026** heeft de commissie een vergadering gehouden, waarbij een presentatie door dhr. Anne Harmsma werd verzorgd inzake derdenbeslag op goederen bestemd voor de openbare dienst. Daarbij zijn de volgende vraag- aandachtspunten aan de orde geweest:
- Welke praktische en juridisch uitvoerbare maatregelen op korte termijn kunnen worden getroffen indien de commissie besluit de ontwerpwet niet in de voorgelegde vorm voort te zetten?
  - Hoe kunnen de bestaande beslagen, gelet op het door dhr. Harmsma genoemde aantal van circa 200 beslagen en het geschatte bedrag van SRD 500 miljoen, op een doelmatige wijze worden afgewikkeld?
  - Welke maatregelen en eventuele richtlijnen zijn nodig om nieuwe beslagleggingen op goederen die bestemd zijn voor de openbare dienst te voorkomen?
  - Op welke wijze kunnen burgers hun rechten daadwerkelijk effectueren indien de Staat onrechtmatig handelt of, ondanks een rechterlijke veroordeling tot betaling, nalaat aan zijn betalingsverplichtingen te voldoen?
  - Welke mogelijkheden bestaan in andere landen om de Staat tot nakoming van zijn betalingsverplichtingen te dwingen, zonder beslag te leggen op goederen die bestemd zijn voor de openbare dienst?
  - Strekte het onderzoek van dhr. Harmsma zich ook uit tot de beslagen op gronden en andere goederen die onder het beheer van het ministerie van Ruimtelijke Ordening en Grondbeheer (RGB) vielen, en in hoeverre kan de voorgestelde aanpak ook op deze beslagen worden toegepast?

Dhr. Anne Harmsma heeft tijdens de vergadering de volgende toelichting gegeven:

- Erkende dat ook beslag kon zijn gelegd op andere overheidsgoederen, waarvoor mogelijk andere juridische grondslagen golden.
- Benadrukte het belang van de Memorie van Toelichting bij het nieuwe Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, waarin volgens de toelichting relevante informatie was opgenomen over de afbakening van het staatsdomein.
- Vestigde de aandacht op de grondregistratie in het binnenland, waar het gebruik van gronden en woningen niet altijd gepaard gaat met formele eigendomsdocumenten of duidelijk afgebakende percelen.
- Verwees naar het Management Instituut voor Grondregistratie en Land Informatie Systeem (GLIS) als mogelijke instantie voor onderzoek naar de registratie van percelen.

- Waarschuwde tegen de veronderstelling dat een perceel zonder duidelijke registratie automatisch eigendom van de Staat is.
- Adviseerde de commissie de deskundigheid van wetgevingsjuristen te benutten bij het opstellen van een plan voor de inventarisatie en juridische beoordeling van deze bredere kwestie.
- Verwees naar de rechtspraak in Suriname, Nederland en de voormalige Nederlandse Antillen over de beperkingen van beslaglegging op goederen die voor de openbare dienst zijn bestemd.
- Benadrukte het onderscheid tussen goederen die daadwerkelijk noodzakelijk zijn voor de openbare dienst en overige goederen die aan de Staat of een overheidsinstantie toebehoren.
- Haalde de zaak betreffende het Wanica Ziekenhuis aan, waarin volgens de toelichting bepaalde goederen niet rechtstreeks werden gebruikt voor de zorg aan patiënten en daarom door de rechter anders kon worden beoordeeld.
- Besprak een Nederlandse uitspraak waarin de overheid betaling had aangeboden, maar deze desondanks weigerde vanwege een geschil met de schuldeiser. Volgens de toelichting was onder de desbetreffende omstandigheden sprake van misbruik van recht.
- Verwees tevens naar een uitspraak van een kantonrechter in kort geding, waarin volgens de toelichting was benadrukt dat een beslagverzoek niet zonder meer hoefde te worden afgewezen indien de beslaglegger aannemelijk maakte dat het beslag geen betrekking had op goederen die voor de openbare dienst waren bestemd.
- Noemde de kunstcollectie van de Centrale Bank van Suriname en goederen die voor een museum werden gebruikt als voorbeelden waarbij de publieke bestemming afzonderlijk diende te worden beoordeeld.
- Concludeerde dat effectieve rechtsbescherming niet noodzakelijkerwijs vereist dat beslag kan worden gelegd op alle goederen van de overheid.
- Stelde dat de rechter aan de hand van de concrete feiten, de toepasselijke wettelijke bepalingen en de relevante rechtspraak dient te beoordelen welke goederen wel en welke niet voor beslag in aanmerking komen.
- Benadrukte de rol van de rechterlijke macht bij het voorkomen van nieuwe onrechtmatige of niet-passende beslagleggingen.
- Beplette dat de beoordeling reeds plaatsvindt bij de behandeling van het verzoekschrift tot beslaglegging.
- Adviseerde richtlijnen voor de rechterlijke macht vast te stellen, zodat beslag op overheidsgoederen niet zonder een zorgvuldige beoordeling van de bestemming van die goederen wordt toegestaan.

- Verwees naar de mogelijkheid van grijsmaking, waarbij de kantonrechter in geval van twijfel de wederpartij vooraf kan horen, zodat de Staat in dat geval kon uiteenzetten waarom de betrokken goederen voor de openbare dienst waren bestemd en waarom beslaglegging daarop niet behoorde te worden toegestaan.
- Meldde dat deze mogelijkheid binnen de rechterlijke organisatie bekend was en reeds onder de aandacht van het Hof van Justitie was gebracht.
- Vermeldde dat in Suriname drie beslagrechters werkzaam waren die verzoeken om beslaglegging behandelden en dat het Hof van Justitie mogelijkheden had om interne richtlijnen vast te stellen.
- Lichtte toe dat een dergelijke werkwijze per geval een zorgvuldige belangenafweging mogelijk maakt, zonder beslaglegging op overheidsgoederen categorisch uit te sluiten.
- Onderstreepte dat de omvang van het beslag in redelijke verhouding dient te staan tot de hoogte van de vordering en dat een relatief geringe vordering niet zonder voldoende rechtvaardiging mocht leiden tot de blokkering van een aanzienlijk hoger bedrag.
- Benadrukte dat bij de beoordeling zowel de belangen van de schuldeiser als de beschikbaarheid van goederen en gelden voor de uitvoering van publieke taken dienen te worden betrokken.
- Bevestigde dat het advies inhield de ontwerpwet in de voorgelegde vorm niet aan te nemen.
- Betoogde dat wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering niet de aangewezen weg was om een vraagstuk op te lossen dat hoofdzakelijk betrekking had op oude, niet-afgewikkelde beslagen.
- Beplette een afzonderlijke wettelijke regeling die uitsluitend was gericht op de afwikkeling van oude beslagen. Een soort beperkte noodwet. Voorts benadrukte hij dat de rechterlijke macht richtlijnen dient te hanteren ter voorkoming van beslag op goederen die bestemd zijn voor de openbare dienst
- Lichtte toe dat deze regeling (noodwet) volgens het voorstel uit drie artikelen kon bestaan en van toepassing kon zijn op beslagen waarvan de juridische of administratieve status niet meer deugdelijk kon worden vastgesteld.
- Benadrukte dat de bestaande wettelijke regeling voor toekomstige beslagleggingen in stand diende te blijven, in combinatie met een zorgvuldiger toepassing van de bestaande regels door de rechterlijke macht.
- Stelde dat wetswijziging achterwege kon blijven wanneer de toepasselijke wettelijke bepalingen en de rechtspraak de betreffende kwestie reeds voldoende duidelijk regelden.
- Vergeleek wijziging van het bestaande wetboek met beschadiging van een bestaand kunstwerk. Een afzonderlijke

5

wettelijke regeling verdiende volgens de toelichting de voorkeur indien daarmee het vraagstuk kon worden opgelost zonder de bestaande codificatie aan te tasten.

- Schreef de oorzaken niet uitsluitend toe aan de wetgeving, maar mede aan de toepassing van wettelijke regels en het beheer van dossiers.
- Benadrukte de noodzaak van gespecialiseerde kennis van wetgeving, juridische procedures en rechtspraak om vergelijkbare situaties in de toekomst te voorkomen.
- Verwees naar de vroegere werkwijze waarbij wetsvoorstellen van ministeries voor wetgevings-technische toetsing aan het ministerie van Justitie werden voorgelegd.
- Onderschreef de belangrijke rol van wetgevingsjuristen bij het voorkomen van gebrekkige of onduidelijke wetsvoorstellen en het bewaken van de juridische samenhang met bestaande wetgeving.
- Onderstreepte dat juridische vraagstukken een beoordeling vereisen door deskundigen met grondige kennis van de toepasselijke wetgeving en jurisprudentie.
- Waarschuwde dat een gebrek aan gespecialiseerde kennis kon leiden tot een onjuiste uitleg of toepassing van wettelijke bepalingen.
- Vergeleek de juridische sector ter illustratie met de medische sector, waar een niet-specialist een deskundig advies niet zonder meer kan beoordelen of vervangen door een eigen inschatting.
- Beschouwde de universitaire opleiding van wetgevingsjuristen als een belangrijke bijdrage aan de kwaliteit van toekomstige wetgeving.

Dhr. A. Harmsma (Consultant):

- Stelde voor om richtlijnen vast te stellen op grond waarvan beslag op goederen van de overheid niet zonder meer werd toegestaan wanneer de beslaglegger niet aannemelijk had gemaakt dat de betrokken goederen niet voor de openbare dienst waren bestemd.
- en om de oude, niet-afgewikkelde beslagen aan te pakken met een afzonderlijke, beperkte wettelijke regeling, die hij aanduidde als een noodwet.

(zie het verslag van de commissie d.d. 07 oktober 2026, Cie-202/ Wet Burgerlijke Rechtsvordering – 03/2026)

- ❖ Op vrijdag **09 oktober 2026** heeft de Commissie een vergadering gehouden met enkele actoren t.w.:
  - de Minister van Justitie en Veiligheid;
  - de Minister van Financiën en Planning.

Zijdens de Ministers zijn de volgende aandachtspunten naar voren gebracht:

- Benadrukte dat de regeling niet tot doel heeft de verhaalsrechten van andere belanghebbenden te belemmeren;
- Gaf aan dat de regeling dient te voorkomen dat beslaglegging de continuïteit van de openbare dienstverlening in gevaar brengt;
- Verwees naar het gebouw van de Forensische Observatieafdeling aan de Duisburglaan waarop beslag is gelegd, als voorbeeld;
- Merkte op dat het Jeugd Correctie Centrum (JCC) reeds veertien jaar onafgebouwd is en dat daarop beslag is gelegd door een ander ministerie, waardoor het verder afbouwen wordt belemmerd;
- Besprak de beslaglegging op gebouwen en middelen die bestemd zijn voor de openbare dienstverlening;
- Vermeldde dat meerdere panden die aan de Staat toebehoorden, op een veiling zijn verkocht;
- Gaf aan dat belanghebbenden beslag hebben gelegd op panden die bestemd zijn voor woningbouwprojecten; met name op woningbouwprojecten als Richelieu en Hannaslust.
- Wees erop dat het begrip openbare dienst in de praktijk verschillend wordt geïnterpreteerd, terwijl een duidelijke wettelijke afbakening ontbreekt;
- Verwees naar een uitspraak van het Hof waarin, volgens de toelichting, beperkingen aan beslaglegging aan de orde zijn gesteld.
- Besprak de tegoeden van de Staat bij financiële instellingen.
- Gaf aan dat beslaglegging op tegoeden van de Staat de dagelijkse bedrijfsvoering belemmert.
- Merkte op dat de overheid door dergelijke beslagleggingen in haar functioneren wordt belemmerd;
- Vermeldde dat de tegoeden bij de Centrale Bank van Suriname momenteel van deze beslagleggingen zijn gevrijwaard;
- Lichtte toe dat banken beslag leggen op zowel bestaande als toekomstige tegoeden, waardoor de overheid in haar functioneren wordt belemmerd;
- Benadrukte het belang van een regeling die de overheid toegang waarborgt tot de middelen die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van haar werkzaamheden, met inachtneming van de rechten van schuldeisers;
- Verwees naar de gegevens over beslagen die het Ministerie van Financiën en Planning tot een bepaald jaar bijhoudt.
- Beschreef de langdurige problematiek van beslagen waarbij schuldeisers niet meer traceerbaar zijn, de

betrokken advocaat overleden is en onduidelijkheid bestaat over de betaling van de vordering;

- Stelde dat schuldeisers sinds de recente invoering van het Nieuwe Burgerlijk Wetboek via advocaten beslag leggen;
- Lichtte toe dat er geen beslag kan worden gelegd op middelen die bestemd zijn voor de openbare dienst;
- Benadrukte dat er onduidelijkheid bestaat over de precieze reikwijdte van de bescherming van middelen die bestemd zijn voor de openbare dienst;
- Verwees naar een rechterlijke uitspraak waarin onduidelijkheid bestond over de reikwijdte van de bescherming, met name ten aanzien van de vraag op welke middelen deze betrekking heeft en of daaronder ook financiële middelen vallen;
- Gaf aan dat de heer Harmsma betrokken zou zijn geweest bij het nagaan van de aard en omvang van de betreffende beslagen;
- Haalde artikel 436 van het Burgerlijk Wetboek aan als relevante wettelijke bepaling;
- Wees erop dat in de praktijk ook beslag wordt gelegd op onroerende goederen die voor de openbare dienst bestemd zijn;
- Vermeldde dat bedrijven de afdracht van AOV-premies achterwege laten, vanwege gelegde beslagen;
- Gaf aan dat de voorgestelde wijzigingen juridisch zorgvuldig dienen te worden uitgewerkt. Daarbij kan worden onderzocht welke onderwerpen rechtstreeks bij wet dienen te worden geregeld en welke onderdelen nader bij staatsbesluit kunnen worden uitgewerkt.
- Achtte een nadere wettelijke definiëring noodzakelijk om te voorkomen dat goederen die nodig zijn voor de openbare dienstverlening onbedoeld aan beslaglegging worden onderworpen;
- Onderstreepte het belang van een nadere wettelijke definiëring van het begrip goederen bestemd voor de openbare dienst, teneinde de reikwijdte van de geboden bescherming duidelijk af te bakenen.
- Lichte toe dat een termijn bedoeld kan zijn om betrokkenen een bepaalde periode te geven, waarbinnen zij actie kunnen ondernemen. De juridische noodzaak en onderbouwing van de termijn dienen echter nader te worden beoordeeld.

(zie het verslag van de commissie d.d. 09 oktober 2026, Cie-205/ Wet Burgerlijke Rechtsvordering – 04/2026)

- ❖ Op **dinsdag 13 oktober 2026** heeft de Commissie haar laatste vergadering gehouden omtrent de ontwerpwet. Daarbij zijn de volgende vraag- en aandachtspunten aan de orde gesteld:

- dat iedereen het over eens is dat de noodzaak aanwezig is voor de wijziging van de wet. Maar dat ten aanzien van de wijze waarop de wet nader dient te worden ingevuld er echter nog verschil van inzichten bestaan.
  - dat de commissie de Huishoudelijke Vergadering zal informeren dat het vooronderzoek is afgerond en dat zij Eindverslag zal uitbrengen.
  - dat de ontwerpwet vooralsnog niet in Openbare Vergadering zal worden behandeld vanwege de prioriteit die momenteel gegeven wordt aan de behandeling van de AML-wetten en de Belastingwetten.
- (zie het verslag van de commissie d.d. 13 oktober 2026, Cie-207/ Wet Burgerlijke Rechtsvordering – 05/2026)**

Data gehouden vergaderingen

De Commissie heeft in totaal vijf vergaderingen gehouden, te weten:

- Vrijdag 21 augustus 2026;
- Maandag 05 oktober 2026;
- Woensdag 07 oktober 2026;
- Vrijdag 09 oktober 2026;
- Dinsdag 13 oktober 2026.

BESLUITEN:

- De Commissie zal in de Huishoudelijke Vergadering verslag uitbrengen.
- De Commissie kan zich in meerderheid verenigen met de wijze waarop het Ministerie van Justitie en Veiligheid en Financiën en Planning zijn ingegaan op de gestelde vraag- en aandachtspunten.
- Op grond van de bevindingen en de gemaakte afspraken komt de Commissie tot de conclusie dat kan worden overgegaan tot behandeling van de ontwerpwet in een Openbare Plenaire Vergadering.
- Eventueel nog te rijzen vraagpunten kunnen tijdens de Openbare Plenaire Vergadering aan de orde worden gesteld.

R. Cotino (Vz)

K. Mathoera

R. Reyme

M. Fatehmahomed

Paramaribo, 13 oktober 2026

C. Dijksteel

B. Somohardjo

J. Vreedzaam